

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

Vaikuttamistoimi- elinten asettamisen periaatteet valtuustokaudella 2025-2029

Hallinnon vastuualue

Aluehallituksen tehtävä

- Hyvinvointialuelain 32 §:n mukaan aluehallituksen on eri väestöryhmien edustamista varten **nuorisovaltuusto, vammaisneuvosto ja vanhusneuvosto**
- Valtuustonkauden vaihdoksen myötä **aluehallituksen tulee määrittää vaikuttamistoimielinten asettamisperiaatteet uudelle valtuustokaudelle.**
- **Asettamisperiaatteet vahvistetaan aluehallituksessa keväällä 2025**, jotta kunnat pystyvät huomioimaan periaatteet ja nimeämään jäsenensä hyvinvointialueen vastaaviin toimielimiin jo alkusyksystä
 - Vammais- ja vanhusneuvostot soveltavat syksystä 2025 alkaen
 - Nuorisovaltuusto soveltaa maaliskuusta 2026 alkaen

Tämänhetkiset nimeämisperiaatteet hyvinvointialueen vaikuttamistoimielimissä

- **Laki hyvinvointialueesta § 32:**

Vaikuttamistoimielinten jäsenet valitaan hyvinvointialueen **kunnissa toimivien vastaavien vaikuttamistoimielinten jäsenistä** siten, että kustakin vaikuttamistoimielimestä valitaan vähintään **yksi edustaja**.

- **Aluehallituksen päätös 6.6.2022 § 67:**

Toimielimen kokoonpano on 20 jäsentä, joista toimielin valitsee puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

- Jäsenet valitaan kunnista seuraavasti:
 - Espoo viisi (5) jäsentä, Hanko yksi (1) jäsen, Inkoo yksi (1) jäsen, Karkkila yksi (1) jäsen, Kauniainen yksi (1) jäsen, Kirkkonummi kolme (3) jäsentä, Lohja kolme (3) jäsentä, Raasepori kaksi (2) jäsentä, Siuntio yksi (1) jäsen sekä Vihti kaksi (2) jäsentä.
 - Varsinaisille jäsenille valitaan kuntakohtaiset varajäsenet, jotka kutsutaan sijaantulojärjestyksessä. Varajäseniä voidaan nimetä korkeintaan yhtä monta, kuin kunnasta on nimetty varsinaisia jäseniä.
 - Mikäli hyvinvointialueen vaikuttamistoimielimen jäsen luopuu kesken toimikauden tehtävästä tai ei täytä enää kelpoisuutta, kunnallinen vaikuttamistoimielin valitsee uuden edustajan omasta kokoonpanostaan loppukaudeksi
- Kaikki jäsenet ja varajäsenet nimetään kuntien vastaavista toimielimistä. Jos henkilö eroaa oman kuntansa toimielimestä, tulee hänen tehtävänsä päätökseen hyvinvointialueen toimielimessä. Kunnan tulee nimetä uusi korvaava henkilö hyvinvointialueen toimielimeen.

Selvitystyö asettamisperiaatteista

- Valtuustokauden asettamisperiaatteita valmistelussa on kartoitettu muiden hyvinvointialueiden vaikuttamistoimielinten kokoonpanoja ja näiden asettamisperiaatteita.
- Lisäksi vaikuttamistoimielimiltä on pyydetty lausuntoa valmistelutyön pohjaksi. Lausuntopyynnön sisältö ja lausunnot on koostettu esitykseen.

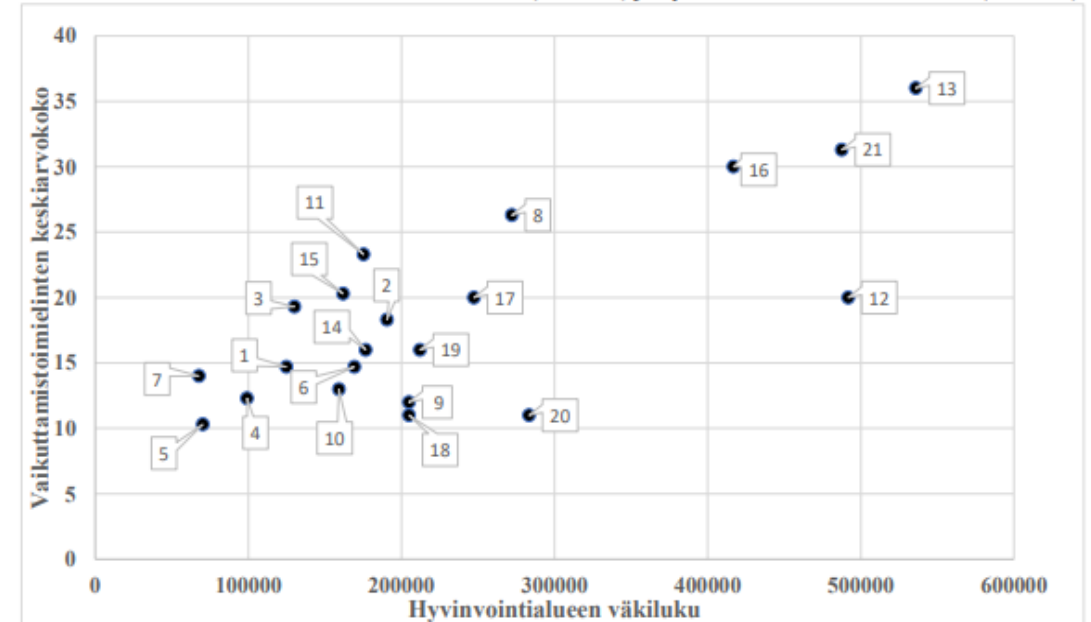
Kartoitus kokoonpanoista muilla alueilla

Muilla hyvinvointialueilla noudatetaan erilaisia nimeämisperiaatteita. Jokainen noudattaa vähintäänkin hyvinvointialuelain minivaadetta eli yksi edustaja kunkin kunnan vastaavasta vaikuttamistoimielimestä.

Kuntien edustajien lisäksi toimielimiin on voitu nimetä jäseniksi alueella toimivien järjestöjen edustajia (erityisesti vanhusneuvostoissa) tai ns. vapaalla haulla nimettyjä edustajia (nuorisovaltuustoissa yleinen toimintatapa).

Seuraaville dioille on koostettu hyvinvointialueiden kokoonpanot ja tunnistetut nimeämisperiaatteet.

Kuvio 2: Vaikuttamis-toimielimien keskiarvokoko (Y-akseli) ja hyvinvointialueiden asukasluku (X-akseli).

1=Etelä-Karjala, 2=Etelä-Pohjanmaa, 3=Etelä-Savo, 4=Itä-Uusimaa, 5=Kainuu, 6=Kanta-Häme, 7=Keski-Pohjanmaa, 8=Keski-Suomi, 9=Keski-Uusimaa, 10=Kymenlaakso, 11=Lappi, 12=Länsi-Uusimaa, 13=Pirkanmaa, 14=Pohjanmaa, 15=Pohjois-Karjala, 16=Pohjois-Pohjanmaa, 17=Pohjois-Savo, 18=Päijät-Häme, 19=Satakunta, 20=Vantaa ja Kerava ja 21=Varsinais-Suomi. *Hyvinvointialueiden väkiluvut haettu Tilastokeskuksesta (2023).*

Lähde: Tiensuu, A. & Jäntti, A. 2023. Hyvinvointialueiden vaikuttamistoimielimet kansalaisosallistumisen kanavana. Kunnallisanalan kehittämissäätöjen julkaisu 62 2023.

Kooste hyvinvointialueiden vaikuttamistoimielinten jäsenmääristä 1/2

Lähteenä hyvinvointialueiden verkkosivut ja vaikuttamistoimielinten toimintasäännöt

Alue	Nuorisovaltuusto	Vanhusneuvosto	Vammaisneuvosto	Päätösperiaate (jos on tunnistettavissa)
Etelä-Karjala Kuntien määrä: 9	9	14	12	Nuorisovaltuuston kuntien vaikuttamistoimielimistä nimetty 1 edustaja. Lisäksi vanhusneuvostossa järjestöistä valittuja edustajia 5. Vammaisneuvostossa 1 per kunta 7 kunnasta, Lappeenrannasta 3 sekä Imatralta 2.
Etelä-Pohjanmaa Kuntien määrä: 18	18	18	18	Hyvinvointialuelain minimivaade, 1 edustaja/kunta kaikissa toimielimissä.
Etelä-Savo Kuntien määrä: 11	19	19	19	Kuntien vaikuttamistoimielimistä nimetty vähintään 1 edustaja. Lisäksi muita edustajia nimetty joko järjestöistä tai ns. vapaalla haulla. Vammaisneuvostossa joilla kunnilla 2 (Savonlinna ja Kangasniemi) tai 3 edustajaa (Mikkeli).
Itä-Uusimaa Kuntien määrä: 7	13	11	11	Edustajat kuntien vaikuttamistoimielimistä eri painotuksilla.
Kainuu Kuntien määrä: 9	13	13	13	Hyvinvointialuelain minimivaade, 1 edustaja/kunta kaikissa toimielimissä.
Kanta-Häme Kuntien määrä: 11	22	11	11	Vanhus- ja vammaisneuvostoissa ns. hyvinvointialueen minivaade 1 edusta/kunta. Nuorisovaltuustossa 2/kunta.
Keski-Pohjanmaa Kuntien määrä: 8	17	10	10	Ei havaittavaa periaatetta.
Keski-Suomi Kuntien määrä: 22	44+6	22	22	Nuorisovaltuustossa 2/kunta + 6 avointa paikkaa. Vanhus- ja vammaisneuvostoissa 1 jäsen /kunta.
Keski-Uusimaa Kuntien määrä: 6	12	12	12	2 edustajaa/kunta kaikissa toimielimissä.
Kymenlaakso Kuntien määrä: 6	13	13	13	Ei havaittavaa periaatetta.
Lappi Kuntien määrä: 21	22	27	26	Vammaisneuvostossa ja nuorisovaltuustossa kunnista 1 edustaja + 1 edustaja saamelaiskäräjistä. Vanhusneuvostoon on nimetty jäsenet Lapin kuntien sekä Saamelaiskäräjien vanhusneuvostoista sekä Lapin alueella toimivista ikäihmisten järjestöistä.

Kooste hyvinvointialueiden vaikuttamistoimielinten jäsenmääristä 2/2

Lähteenä hyvinvointialueiden verkkosivut ja vaikuttamistoimielinten toimintasäännöt

Alue	Nuorisovaltuusto	Vanhusneuvosto	Vammaisneuvosto	Päätösperiaate (jos on tunnistettavissa)
Länsi-Uusimaa Kuntien määrä: 10	20	20	20	Ks. Dia 3
Pirkanmaa Kuntien määrä: 23	36	36	36	Kunnista 1 tai 2 jäsentä ja järjestöjen edustajia tai ns. vapaalla haulla valittuja.
Pohjanmaa Kuntien määrä: 14	14	14	14	Hyvinvointialuelain minimivaade, 1 edustaja/kunta kaikissa toimielimissä
Pohjois-Karjala Kuntien määrä: 13	24	18	13	Vanhusneuvoston ja vammaisneuvoston jäsenet valitaan hyvinvointialueen kunnissa toimivien vastaavien vaikuttamistoimielinten jäsenistä siten, että kustakin vaikuttamistoimielimestä valitaan yksi edustaja ja varaedustaja. Lisäksi voidaan valita muita henkilöitä, esimerkiksi eläkeläisjärjestöjen edustajia Nuorisovaltuuston jäsenet valitaan hyvinvointialueen kunnissa toimivien vastaavien vaikuttamistoimielinten jäsenistä siten, että kustakin vaikuttamistoimielimestä valitaan kaksi edustajaa. Lisäksi nuorisovaltuustoon voidaan valita muita henkilöitä.
Pohjois-Pohjanmaa Kuntien määrä: 30	30	30	30	Hyvinvointialuelain minimivaade, 1 edustaja/kunta kaikissa toimielimissä
Pohjois-Savo Kuntien määrä: 19	25	19	19	Vanhus- ja vammaisneuvostossa 1 edustaja/kunta. Nuorisovaltuustossa 1 edustaja/kunta ja lisäksi 6 paikkaa ns. vapaan haun kautta
Päijät-Häme Kuntien määrä: 10	10	10	10	Hyvinvointialuelain minimivaade, 1 edustaja/kunta kaikissa toimielimissä
Satakunta Kuntien määrä: 16	16	16	16	Hyvinvointialuelain minimivaade, 1 edustaja/kunta kaikissa toimielimissä
Vantaa-Kerava Kuntien määrä: 2	15	9	9	Nuorisovaltuustossa 10 Vantaalta ja 5 Keravalta. Vanhus- ja vammaisneuvostossa 6 Vantaalta ja 3 Keravalta.
Varsinais-Suomi Kuntien määrä: 27	27	27	27	Hyvinvointialuelain minimivaade, 1 edustaja/kunta kaikissa toimielimissä

Vaikuttamistoimielimille suunnattu lausuntopyyntö

Lausuntoa pyydettiin seuraavista seikoista:

1. Mitkä ovat vaikuttamistoimielimen kokemukset 1. valtuustokauden työskentelystä seuraavien näkökohtien osalta:

- a) Jäsenten välisen dynamiikan yhteensovittaminen
- b) Kokoonpanon kuntaedustajien painotus kuntien välillä

2. Tulisiko mielestänne vaikuttamistoimielimen kuntaedustajien painotusta kuntien välillä muuttaa huomioiden sen, ettei vaikuttamistoimielimen kokonaisjäsenmäärä kasva?

3. Voitte lisäksi ottaa kantaa seuraavista nimeämisperiaatteisiin liittyvistä seikoista:

- a) Toimikauden pituus
- b) Varajäsenten nimeämisperuste
- c) Puheenjohtajan määräävä taho

4. Muita kokemuksia tai kommentteja kokoonpanojen ja nimeämisperiaatteiden valmistelutyöhön liittyen.

Nykyisten toimielinten lausunnot asettamisperiaatteiden valmisteluun

	Jäsenten välinen dynamiikka	Kokoonpanon painotus kuntien välillä	Kanta painotuksen muuttamiseen	Toimikauden pituus	Varajäsenten nimeämisperiaatte	Puheenjohtajan nimeäminen	Muita nostoja
Nuorisovaltuusto	Hyvä, arvosana 9	Ei ota kantaa eriävien mielipiteiden vuoksi	Ei ota kantaa	Vuosi	Kuntakohtainen sijaantulojärjestys	Toimielin itse	
Vanhusneuvosto	Toiminut hyvin ja ilmapiiri ollut rakentava	Kannattaa nykyistä mallia	Kannattaa nykyistä mallia	Valtuustokausi	Kuntakohtainen sijaantulojärjestys	Toimielin itse	<ul style="list-style-type: none"> Edustajien nimeäminen aluehallitukseen ja lautakuntiin
Vammaisneuvosto	Toiminut hyvin, mutta kokoukset venyvät pitkiksi	Kannattaa nykyistä mallia	Kannattaa nykyistä mallia	Valtuustokausi	Kuntakohtainen sijaantulojärjestys	Toimielin itse	<ul style="list-style-type: none"> Edustajien nimeäminen aluehallitukseen ja lautakuntiin Lausuntojen antamisen aikataulut tiukat Annetut lausunnot sekä aluehallitukselle että aluevaltuustolle tiedoksi

Nykyinen malli saa suurinta kannatusta ja on koettu pääsääntöisesti toimivaksi